

L'activisme independentista en Facebook

La victòria i consolidació de l'independentisme a les eleccions del 25N ha anat acompanyada i precedida per l'augment de l'activisme independentista a les xarxes socials. Facebook n'és un exemple. Mirem qui hi ha darrere dels comptes més visitats.

El poder de convocatòria i mobilització de Facebook és evident i cal atribuir-li part de l'èxit de la manifestació de la Diada de l'11-S o la del 10J. Atrou seguidors i ajuda a escalfar les mobilitzacions abans que es produeixin. Qui hi ha al darrere d'aquestes pàgines? Què els va impulsar a obrir aquestes plataformes?

"Catalunya, T'estimo" té 248.000 seguidors. Una de les seves administradores és la Mercè, de 42 anys. Viu a Lliçà de Vall (Vallès Oriental), és casada i té un fill petit. La seva relació amb l'activisme independentista a les xarxes socials ve de lluny. Anteriorment ja havia obert un grup independentista a Facebook. El límit de cinc mil seguidors i alguns insults rebuts, però, van fer que es decidís a obrir la pàgina actual, aquest cop amb un perfil fals i aprofitant que els administradors són anònims.

Va obrir la pàgina perquè fos un punt de trobada on agrupar "gent amb el mateix sentiment" que ella i que "s'estimessin la terra", però assegura que no té cap vocació política. "Ni en tinc, ni n'he tingut ni crec que en tingui", diu. Es declara desencantada amb la política "és el mateix que el d'abans de crear la pàgina".

La Mercè incideix en el vessant social de la pàgina i en la interacció entre els seus seguidors. Tot i que no creu que sigui una eina de pressió, admet que sí que pot influir en alguns polítics "que segurament són seguidors de la pàgina".

Treballa a la tarda, per la qual cosa la seva implicació amb la pàgina és durant el matí i la nit. A la tarda se'n fa càrrec l'altra administradora, la Bet, de Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental), que no treballa, tot i que té dues nenes petites. Es van conèixer pel Facebook a través d'una amistat comuna. No segueixen cap horari a l'hora de publicar-hi continguts, però sí una certa regularitat. Per exemple, entre publicació i publicació ambdues han acordat deixar una hora de marge per no *trepitjar-se*. Cadascuna penja

Mercè és una de les administradores de "Catalunya, T'estimo" (247.000 seguidors).

el que considera oportú, "sempre que hi hagi respecte". "Intentem no fer publicitat d'empreses que ens demanen publicar continguts seus a la pàgina", diu la Mercè. "Al matí, després de llevar-nos, mirem una mica els diaris abans de començar a publicar", diu. La Mercè concep les xarxes socials com una plataforma que li ha permès conèixer altres persones amb la seva ideologia. Potser arran d'això l'activisme de la Mercè passarà de virtual a presencial, ja que gràcies a aquesta pàgina –assegura– hi ha hagut una "moguda independentista" a Lliçà que s'ha materialitzat en la creació de la delegació territorial de l'Assemblea Nacional Catalana al municipi, de la qual serà membre. De moment, però, no té previst deixar de banda la seva implicació amb la pàgina.

"Retalls d'una independència".

El José Luís, de 44 anys, és lleidatà, comercial i l'únic administrador de "Retalls d'una independència", una pàgina seguida per 1.510 fans. Els seus pares van venir de Cuenca als anys cinquanta. Sempre ha parlat en castellà a casa i pensa en aquest idioma. D'on surt aquest compromís nacional que l'impulsa, fins i tot, a crear una pàgina a Facebook amb un recull de notícies sobre la independència? "Tu vius en un lloc i et compromets amb aquell lloc", respon taxatiu. "El tema de la independència té un inici i un final molt marcat, el referèndum s'hauria de convocar com a màxim en dos anys". Aquesta és una de les raons per les qual en José Luis va engegar la pàgina. Va triar Facebook com a plataforma "perquè és molt més popular i molt més fàcil que la gent pugui interactuar". "Retalls d'una independència" pretén ser una mena de col·lecció on, a més, dono el meu punt de vista i on els altres també ho poden fer". Això ja es podia fer en altres llocs, recorda en José Luis, "però mancava un lloc on es concentressin únicament i exclusiva aquesta mena de notícies i que totes anessin a parar allà", matisa. "El que hi havia

La pàgina de "Catalunya, T'estimo" ja té 248.000 seguidors, i "Retalls d'una independència", 1.510.

era molt populista i demagògic, i no m'agrada", diu. Assegura que ell mai no difondria a la seva pàgina missatges "com aquelles declaracions del PER andalús que va fer Duran i Lleida", i afirma que no té cap mena d'afany de notorietat ni de superar en seguidors altres pàgines.

Potser a causa d'aquest col·leccionisme, desa digitalment tot el que publica a la pàgina, però encara no sap què en farà. Segons en José Luis, la pàgina vol aglutinar, ser un punt de recull de totes les informacions que facin referència al procés independentista. "Només pretenc ser un gra de sorra en l'objectiu del referèndum d'autodeterminació, com tots els que van anar a la manifestació de la Diada", assegura.

Els grups i les pàgines contraris a la independència sorgits a Facebook com a resposta a la manifestació històrica de l'1-S no són pocs, però el creador de *Retalls d'una independència* considera que no estan a l'altura ni es poden comparar amb les del moviment independentista. "Com que aquest és un tema català, les respostes han de ser catalanes. Tinc la sensació que, a Espanya, a la gent del carrer això els amoïna poc", diu.

Malgrat la forta activitat de la pàgina, en José Luis no està enganxat davant l'ordinador tot el dia: ho gestiona tot des del seu *smartphone*, des del qual penja els enllaços que li agraden a la pàgina i els comenta. "Com a màxim són vint clics al dia", assegura. Tot i això, al migdia dedica un moment a mirar què hi han anat posant els usuaris.

La seva relació amb la política no ha canviat al llarg dels anys. Quan en va fer vint, va començar a pararhi atenció i des d'aleshores no ho ha deixat de fer. Va simpatitzar uns anys amb ERC, però no va arribar a ser-ne militant. Nega ser un activista independentista. Afirma que els comicis del 25 de novembre no van ser plebiscitaris "perquè els partits independentistes no van fer una coalició". "En aquestes eleccions, el vot no va ser important important, ho va ser el desig de la gent del dret a decidir. Hi ha una majoria que haurà d'articular el procés cap al referèndum", diu.

No ha rebut cap missatge amb amenaces o insults. Els insults, però, sí que són presents en alguns comentaris. "Són el 2% del total", matisa. Darrerament ha notat un augment de l'activitat a la pàgina. Com a cas curiós, en destaca un seguidor de Màlaga. "És un personatge que dóna joc. Va entrar molt fort, per tocar la moral, però la resta et contestava correctament i ha acabat dient que li agrada molt la pàgina perquè la gent és molt respectuosa". Pel que fa a ell mateix, lamenta les seves faltes d'ortografia, sobretot quan escriu en castellà. "He parlat en castellà tota la vida i penso en castellà", remarca.

En José Luis troba que les xarxes socials han ajudat l'Assemblea Nacional de Catalunya, "que és la que ha sabut administrar tot això". "La manifestació de l'11-S feia dos anys que s'estava covant", diu, i afirma que

pàgines com la seva són el reflex de la societat que va per davant dels polítics. Tanmateix, no creu que els mitjans de comunicació estiguin perdent la batalla, especialment la ràdio.

Tot i que per a ell aquest nou escenari polític no ha de durar més de dos anys, no descarta seguir al capdavant de la pàgina un cop passat aquest temps. "No sé com serà la meua situació personal. Si tot va com ara, el meu objectiu és deixar morir la pàgina poc després del referèndum", assegura.

"L'Alçament de Catalunya - Independència 2014". Amb 2.553 seguidors, també va ser creada el 2010, seguint la primera onada sobiranista de la manifestació del 10-J. "En aquell moment hi havia moltes pàgines proindependència però amb els mesos no en trobava cap que concretés una data com a objectiu per a assolir-ho", recorda el seu únic administrador, un noi, com la Mercè, nascut als anys setanta que prefereix romandre en l'anonimat i que anomenarem Xavier. Es va inspirar en l'article *L'alçament* de Joan Maragall, publicat el 1907, a l'hora de posar nom a la pàgina.

L'esment al 2014 no és casual: "La lluita per un estat lliure no ha de ser eterna", diu, i recorda el significat d'aquesta data: 300 anys del final de la guerra de Successió i, per tant, de la pèrdua de les llibertats i institucions pròpies de Catalunya. En aquest cas, en posar una data límit a la independència de Catalunya, doncs, sí que hi ha una certa intenció "de donar pes

“L’alçament de Catalunya (2.700 seguidors) es va crear el 2010; “2013. Catalunya independent” (585 fans), després de l’últim 11-S.

als polítics perquè facin el pas democràtic” i “d’empènyer el país cap a aquesta direcció”. L’efemèride que es commemorarà el 2014 és, per tant, un esquer per a atraure seguidors.

L’objectiu de “L’Alçament de Catalunya - Independència 2014” ha estat sempre, segons el Xavier, informar dels beneficis de tenir un estat propi i dels greuges que suposa per als catalans haver estat governats per Madrid durant tres segles. També és una eina per a fer pedagogia “perquè els catalans vegin que podem viure millor amb un govern propi sense submissions externes com les que hi ha ara amb Espanya, on el temps ha demostrat que la balança sempre cau del mateix costat”. Una pedagogia que també va adreçada a la gent que s’identifica com a espanyola. Tanmateix, diu, no es tracta d’enfocar l’independentisme enfonsant Espanya, sinó de “conscienciar la gent perquè triï la millor opció independentista”. Considera lògic, en conseqüència, que els partits obertament independentistes tinguin més presència a la pàgina.

Xavier duu la pàgina tot sol i no segueix cap mena de pauta, sinó que, quan té temps lliure, busca informació i la hi penja: “Tampoc vull deixar de fer les obligacions quotidianes a causa d’això”. Les xarxes socials, al seu parer, “han unit la gran massa social que hi ha al darrere d’aquest projecte i han fet visibles aquestes veus al carrer”.

2013. Catalunya independent.

La Clara Llopert, de 34 anys, és encara més agosarada a l’hora de posar data a la independència. Darrere la pàgina “2013 Catalunya Independent. Comença el compte enrere” hi ha aquesta experta en màrqueting *on line*. Fa deu anys que treballa en aquest àmbit, però en fa un va voler reconduir la seva carrera professional amb el màster de la Salle que l’acredita com a experta en xarxes socials i màrqueting digital. Un cop adquirits els coneixements necessaris per a manejar la xarxa i animada per l’èxit de la manifestació de la Diada, va obrir la pàgina al Facebook per aportar el seu “granet de sorra” a la independència de Catalunya, i va decidir convertir el país en una marca per a difondre-la. “Si jo he pagat uns estudis per fer difusió de marques comercials al món *on line*, per què no aprofitar-ho per al meu país?”, es pregunta. En dos mesos d’existència –es va crear el 21 de setembre d’enguany– la pàgina ha aconseguit 365 seguidors. La Clara està convençuda que per a assolir el desig de la independència cal fer-ne ressò arreu. “Cada pàgina i cada acció que iniciem compta”, sentència.

Va crear la pàgina per fer arribar al màxim de gent notícies sobre Catalunya, a més de donar a conèixer productes i serveis catalans. “Ja fa massa temps que estem lluitant per la independència i sembla que ara hi som més a prop que mai, així que faré tot

el possible per afavorir-ho, difondre-ho, fer-ho públic i extensiu arreu. Faré tot el possible per col·laborar per la llibertat”, diu.

La Clara analitza la premsa catalana i internacional diàriament des de Google. “Intento publicar continguts de qualitat i amb informació rellevant. Jo mateixa valoro el grau de qualitat i si ho vull o no a la meua pàgina”, aclareix. També ha hagut de fer front a atacs espanyolistes a través de la missatgeria privada de la pàgina, com ara correus privats amb vídeos espanyolistes o amb motius taurins. “El problema és que hi ha perfils creats exclusivament per *spamejar* la pàgina, però de moment encara res preocupant”, assegura.

No milita en cap partit polític, però es considera independentista des dels 14 anys. “Aleshores vaig saber la història que ens envoltava. No he amagat mai públicament la meua ideologia”, diu. Tenir més o menys seguidors no és el seu objectiu, tot i que espera arribar al miler aviat. “La responsabilitat la sento des del primer fan que va entrar a la pàgina. Tots els que hi ha darrera mereixen ser informats com cal”. Malgrat la importància de les xarxes socials, la Clara demana no oblidar la “situació real” de Catalunya: “Les xarxes socials han ajudat moltíssim, però els atacs espanyols continuats i l’escurada de butxaques han estat els principals factors”.

Jordi Nicolás Soler